

NARODNI LIST

Glasilo narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „**Narodni List**“ v Celju. — Rokopisi se ne vračajo. — Reklamacije so poštne proste. — Uredništvo: Graška cesta št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč na leto: 5 K 60 vin., za pol leta 2 K 80 vin., za četrt leta 1 K 40 vin. Naročnina se plača vnaprej. — **Posamezna številka stane 10 vin.**

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Somišljeniki!

Uredništvo „Narodnega Lista“ se nahaja sedaj na Graški cesti št. 1. Kdor hoče osebno govoriti z urednikom lista, naj ga blagovoli tam poiskati. Uredniška soba je začasno tudi nekaka klubna soba izvrševalnega odbora narodne stranke. Vsa pisma, ki se tičejo stranke, se naj naslovljajo na: „**Izvrševalni odbor narodne stranke v Celju**“, pisma za uredništvo pa: „**Narodni List v Celju**“.

Štajerski deželni proračun za leto 1907.

Celje, dne 8. januarja 1907.

III.

Med raznimi izdatki se nahajajo postavke za načrte o uspešnem vstavljenju plazov v Halozah. Lani se je dalo za ta namen 10.000 kron, letos zahteva deželni odbor 18.000 kron, kar kaže, da ima odbor po dolgoletnem prosjačenju voljo, spraviti to vprašanje v red. Za proučevanje in premerjenje zemlje v Halozah je bil že lansko leto določen poseben inženier z letnimi dohodki 6000 K. — Za manjše zboljševalne (melioracijske) načrte in zadržna podjetja je določena svota 100.000 K. Ta svota se porabi zvečine za nemški del Štajerske in sicer za melioracijske (zboljševalne) načrte in za melioracije n. pr. za izsuševanje močvirnatih krajev, za dovajanje vode, za vravnavo malih potokov, vstavljenju plazov, izboljšanje nerodovitnih krajin itd. Tem in podobnim zadevam posveča naše ljudstvo zelo malo pozornosti, gotovo vsled tega, ker si samo ne more pomagati, od razumništva se pa do sedaj za to skoraj nikdo ni brigal. Od slovenskih občin jih je le malo, katere bi bile do sedaj iz navedenega naslova kake prispevke zahtevale. Vodnih zadrug se pri nas do sedaj resno še nikdo ni lotil, in vendar imajo lep in hvaležen delokrog in se jih podpira ravno iz tega deželnega prispevka po 100.000 K.

Za sadjerejo zahteva deželni odbor prispevek po 48.040 K, in sicer za potovalne učitelje za sadjarstvo 13.740 K, za deželne drevesnice v Gleisdorfu, v Bruku ob Muri in v Celju skupaj 33.000 K; za premije za pokončevanje hroščev je določena svota 1000 K in za različne izdatke sto kron. — Najvažnejša točka so poleg izdatkov za potovalne učitelje izdatki za drevesnice. Slovenci dobivali smo prej sadna drevesa iz Gleisdorfa. — Sedaj je ustanovljena lepa sadna

drevesnica v Celju, in za dve leti, če ne prej, bomo dobivali lepa drevesa po primerni ceni iz te drevesnice. Škoda je le, da drevesnica ni v delavnih slovenskih rokah moža, ki bi občeval z ljudstvom in ga pri prilikah tudi poučeval.

Za pet potovalnih učiteljev za mlekarstvo in živinorejo je določenih 14.440 kron. Za slovenski Štajer posebej nimamo takega potovalnega učitelja, ampak g. Jelovšek in njegov pomočnik sta določena tudi za srednji Štajer, imata torej gotovo prevelik delokrog. — Za Slovence na Štajerskem bi moral biti nastavljen najmanj eden potovalni učitelj za živinorejo in mlekarstvo in ta bi moral imeti svoj sedež v Celju kot naravnem središču Spodnje Štajerske, — ne pa v Gradcu. Med postavkami za pospeševanje živinoreje najdem tudi prispevek za živinorejske in bikorejske zadruge v znesku po 10.000 K. — Ta denar gre največ na srednje in gornje Štajersko, ker na spodnjem Štajerskem teh zadrug skoro ni. — Živinorejske in bikorejske zadruge imajo velik pomen in zaradi tega je ustanavljanje teh zadrug priporočati.

Štajerski Slovenci so v zadnjih letih začeli z vnebo gojiti čebelarstvo, ki bo sčasoma postalo važen del kmetijstva. Potovalni učitelj g. Jurančič ima za povzdigo čebeloreje posebne zasluge. Čuditi se je pa, da dežela slov. čebelar-skemu društvu ne da več kakor 200 K podpore, čuditi tem bolj, ker dobila čebelarški društvi v Gradcu in Thörlu vsako po 400 K. torej skupaj 800 K prispevka. — V razmerju s tema društvoma moralo bi dobiti naše društvo 400 K, ne pa samo 200 K.

Omenil sem že, da vzdržuje dežela dve kmetijski zimski šoli, eno v Andritzu pri Gradcu, drugo v Judenburgu, za obe šoli daje dežela skupaj 4000 K. — Dolžnost deželnega odbora bi bila, da bi ustanovil tako pa seveda slovensko šolo tudi na Spodnjem Štajerskem. Do sedaj so bila mole-dovanja zastoj, in v sedanjih razmerah ni misliti, dn bi se naše želje glede zimskih kmetijskih šol uresničile.

Poglavje o pospeševanju kmetijstva na Sp. Štajerskem od strani deželnega odbora nam kaže jasno, da stori deželna uprava za nas prav malo, da ne rečem ničesar. — Male drobtine se nam dajejo in še to po dolgem prosjačenju, pod pritiskom državne uprave in za take naprave, ki so neizogibno potrebne.

Iz političnega sveta.

Državni zbor

se je sešel dne 9. t. m. in je takoj v prvih sejah dokončal razpravo o novi volilni postavi; sprejela se je točka o določenem številu (numerus clausus)

članov gospodarske zbornice, dalje točke o volilni svobodi. O novi postavi vobče. posebej pa o točkah volilne svobode, prinesemo v eni prihodnjih števil obširnejša poročila. Nova volilna postava je v poslanski zbornici sprejeta, pride 22. t. m. na razpravo v gosposki zbornici, ki jo bo tudi sprejela in potem se predloži cesarju v potrjenje. — Sprejel se je v poslanski zbornici tudi predlog poslanca Gizovskega o občinskih posredovalnicah, s čimer bi se sodnije razbremenile in bi se kmetškemu prebivalstvu prihranilo mnogo potov k sodiščem. Te posredovalnice bi bile sestavljene v vsaki občini in bi pri raznih malenkostnih prepirih (n. pr. zaradi mej) stopile v veljavo. — Posl. dr. Gessmann je predlagal ureditev plač poštarjem. — Naučni minister Marchet pa je v torkovi seji predložil načrt za postavo o zvišanju plač profesorjev na visokih in srednjih šolah ter učiteljev na učiteljskih in vadicah. Stroški za to zvišanje bodo znašali dva milijona na leto.

Nova volilna postava

dobi koncem januarja cesarjevo potrjenje in bo uradno objavljena dne 2. februarja. Takrat se baje že razpišejo tudi nove volitve in se določi čas, da se snide novi državni zbor.

Postavo o umetnih vinih

je preresetal odsek poslanske zbornice in jo po nekaterih spremembah sprejel. V kratkem pride na razpravo v zbornici sami.

Zvišanje števila rekrutov

bo zahtevalo avstrijsko vojno ministrstvo že prihodnje leto in sicer za 7 do 8 tisoč mož.

Amerika in Nemčija.

Živo zanimanje se je začelo za to, da bi se združile severnoameriške Združene države v zvezo z Nemčijo proti angleško japonski zvezi. Ta zveza bi imela varovati korist Amerike in Nemčije v Tihem morju.

Dopisi.

Sevnica. Prejeli smo daljši dopis, iz katerega posnemamo sledeče važne stvari:

Okrajni zastop Sevnški je imel 30. m. m. pod predsedstvom okrajnega načelnika, gosp. Mihaela Starkla, svojo redno sejo, katere se je udeležilo 19 članov. Okraj je imel leta 1905 prejemkov 19.622 K 44 v, izdatkov 19.596 K 84 v, torej ostanka 25 K 60 v.

Proračun za leto 1907 se po kratkem razgovoru potrdi z izpremembo, da se okrajna podpora bodočemu okrožnemu zdravniku v Sevnici poviša od 300 K na 400 K. Okraj bo imel v tem letu izdatkov 17.101 K 34 vin. V pokritje teh potrebščin sklene okrajni zastop, naložiti na di-

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

rektni davek, ki znaša 45.133 K 43 v, okrajno doklado 38 9/10.

Revizorjem se izvolijo gg. župnik Dobršek, Krulej Lovrenc in Starkl Kristijan.

Proračuni tuokrajnih občin za l. 1907.

Postavnost naložbe občinskih doklad potrdi okrajni zastop občinam in sicer: Brezje 15 0/10, Golobinjek 30 0/10, Planina 8 0/10, nadalje dovoli pobiranje občinskih doklad občinam Anže 57 0/10, Armeško 52 0/10, Blanca 50 0/10, Gorica 56 0/10, Raztez 52 0/10, Rajhenburg 59 0/10, Senovo 46 0/10, Sevnica 58 0/10, Stolovnik 45 0/10 in sklene, da se prošnja občine Zabukovje za pobiranje občinske doklade 70 0/10 priporočilno predloži deželnemu odboru.

Izvolitev predstojnikov in njih namestnikov za tuokrajna govedorejska okolišča.

Izvolijo se in sicer za Sevnico g. Simončič Fr., namestnik g. Smole Ludovik; za Blanco g. Zalogar Jože, nam. g. Novak Fr.; za Zabukovje g. Kozinc Martin, nam. g. Kunšek Miklavž; za Rajhenburg g. Kunej Anton, nam. g. Ivanc Janez, za Planino g. Špan Josip, nam. g. Špan Martin in se zaeno določi Sevnški okraj za plemensko okolišče z muricodolskim plemenom.

Izvolitev pet udov in dveh namestnikov za upravni odbor „Južnoštajerske hranilnice“ v Celju.

Upravnim odbornikom se izvolijo gg. dr. Filipič, dr. Janko Sernec, Milan Hočevnar, Starkl Mihael in Smole Ludovik, namestnikom pa gosp. Mešiček Jos. in Simončič Fr.

Izvolitev enega uda v okr. šol. svet.

Z večino glasov se v okraj. šolski svet izvoli g. Kunej Anton, posestnik in župan v Stolovniku. Izvolitev enega uda za poslovanje pri naložbi osebne dohodnine.

Soglasno se izvoli gosp. Špan Josip, veleposestnik v Golobinjeku.

Izvolitev dveh izvedencev za prihodnji vojaški nabor.

Izvedencem sta soglasno izvoljena g. Starkl Mihael in Simončič Fr.

Izvolitev dveh udov in nju namestnikov v komisijo za odmero vojaške takse.

V to komisijo se izvolita g. Smole Lud. in Krulej Lovrenc kot uda in gosp. Kragl Anton in Kladnik Jože kot namestnika.

Izvolitev dveh zaupnikov in nju namestnikov v komisijo za konjski nabor.

Udom te komisiji sta izvoljena g. Simončič Fr. in Smole Ludovik, namestnikom pa Kragl Anton in Krulej Lovrenc.

Prošnja občine Stolovnik za podporo. Po daljšem razgovoru obvelja naposled predlog, da prispeva okraj občini Stolovnik za popravo občinske ceste 50 K.

Prošnja okrajnih cestarjev za zvišanje plače.

Se sklene prošnji ugoditi in okrajnim cestarjem zvišati mesečno plačo za 4 K.

Jurist A. L. prosi za podeljenje podpore. Se privoli 100 K.

Kmetijski učenec J. Kolander prosiza podelitev štipendije.

Imenovanemu se privoli za to leto štipendij 100 K s pogojem, ako ga ravnateljstvo vinorejske in sadjarske šole v Mariboru obdrži v 2. letniku.

Prošnja proti krošnjarjenju.

Se sklene, vložiti pri c. kr. namestništvu prošnjo, naj se občinam podeli pravica, da smejo krošnjarstvo prepovedati, oziroma taisto dovoliti le domačim ljudem.

Posvetovanje v zadevi novega šolskega in učnega reda za ljudske šole.

Poročevalec o tej točki, nadučitelj J. Mešiček pove, da je okrajni zastop za okolico Gradec sklenil prošnjo na državni zbor za izpremembo §§ 10, 63, 107, 112, 120 in 122 novega šolskega in učnega reda, in nasvetuje, naj bi tudi naš okrajni zastop sklenil enako prošnjo. Z ozirom na to, da je med tem novi šolski in učni red stopil že v veljavo in bi taka prošnja bila najbrž brez uspeha, in ker isti vsebuje toliko koristnih in praktičnih določil, da ne kaže, se spodtikati nad poedinimi, morda ne popolnoma jasnimi, pa za Spodnje Štajersko manje pomenljivimi odred-

bami, predlaga poročevalec, da se o tej stvari nič ne ukrene. Sprejeto.

Prošnje raznih društev za podporo.

Ker je proračun za tekoče leto z ozirom na veliko bedo tuokrajnega prebivalstva jako pičlo sestavljen, se vloženim prošnjam ne more ugoditi in se le za trgovski učni tečaj v Sevnici privoli podpora 50 K.

Predlogi.

G. Robek Jože predlaga, naj bi se nakupila še dva bika muricodolskega plemena. Načelnik omeni, da so po pripoznanju g. deželnega inženirja tuokrajne ceste v boljšem stanu nego one sosednjih okrajev in se bo od zneska, ki je odmerjen za nasipavanje okrajnih cest, moglo previdoma kaj prihraniti, kateri prihranek se bo porabil za nakup plemenskih bikov.

Nadalje predlaga g. Robek, naj se z ozirom na to, ker se bakrena galica to leto zelo podraži, ljudstvo pa je tu silno ubogo, vloži pri deželnem odboru prošnja, naj prispeva k nakupu galice toliko, da jo dobe posestniki po oni ceni, kakor prejšnja leta. Sprejeto.

Iz Vojnika. Zopet nam je priredila naša narodna čitalnica na starega leta dan domač, zabaven večer — Ko se je pred letom dni ustanovila čitalnica kot izobraževalno društvo za Vojnik in širšo okolico, pač nihče ni pričakoval, da bo v tako kratkem času tako vrlo napredovala. Danes ima čitalnica po prizadevanju naše mladine, našega neumornega predsednika gosp. nadučitelja Škofleka in vsled velikodušne naklonjenosti g. dr. Žizka lepo in številno knjižnico, s kakoršno se ne more ponasati marsikatero starejše društvo. In ne samo to; kar je za nas glavno, je, da šteje danes okoli 50 članov, ki radi prihajajo v čitalnico, kjer se čutijo domače med domačimi.

Res da se nam mnogo nasprotuje od raznih strani, da se nas je skušalo z obrekovanjem in zahrbtnim delom naravnost ubiti — a vsi ti lepi poskusi naših sovražnikov so bili brezuspešni. — Naši ljudje, posebno še naša mladina je začela uvidevati, da pač ni najslabše in brez pomena za človeka, če si vzame in čita slovensko knjigo in in tako dragoceno porabi zlate dni mladih let in si s koristnim in zabavnim delom prikrajša te dolge, mrtve zimske večere. Mi napredujemo, naše ljudstvo začneja uvidevati pomen in potrebo izobrazbe. Napredek ljudstva nam je največje zadoščenje, nasprotnikom našim pa, odkritim in zahrbtnim, najboljši odgovor.

Iz Trbovelj. Prostovoljno gasilno društvo je imelo dne 3. jan. 1207. v občinski zborovalni dvorani svoj redni letni občni zbor. Iz tajnikovega letnega poročila posnemamo:

Društvo je štelu v letu 1906 105 članov in sicer 6 častnih, 38 izvršujočih in 61 podpornih. Moštvo je bilo razdeljeno na 3 oddelke: plezalni, brizgalni in cevni oddelek. Dozdajnemu orodju priraste v letu 1907 nova uprežna gorska brizgalna. Med svoje dobrotnike šteje društvo predvsem občino Trbovlje. Prebitek društvene blagajne znaša 403 K. Letno poročilo upravičeno povdarja, da se sme Trboveljsko gas. društvo šteti med najboljša slovensko-štajerska gasilna društva; izvrševalo je tudi v preteklem društvenem letu vzorno svoje naloge, predvsem strogo vezbanje društvenih članov, spopolnjevanje društvenih sredstev, gojenje tovarištva, ohranitev kar najožjih stikov z bratskimi društvi in izpolnjevanje narodnih dolžnosti. Dvoje občnih zborovanj, 7 odborovih, 13 večjih društvenih vaj, 1 velika sklepna gledalna vaja, 2 večji veselici, in dejstvo, da se je društvo udeležilo 8 zunanjih prireditev, kažejo o prav živahnem gibanju. V preteklem letu je bilo društvo le enkrat poklicano k požaru — nad cementno tovarno se užgal gozd ter pretil mnogoštevilnim tovarniškim poslopjem. — Gasilno društvo praznuje letos 20 letnico svojega obstoja in popolnoma se pridružajemo novoletni želji letnega poročila: naj društvo procvita in ponosno ter veselo praznuje svojo dvajsetletnico!

Občni zbor je sklenil, da se praznuje 20 letnica poleti, v predpustu pa naj se priredi društvu v prid predpustna veselica še v mesecu januarju.

V društveni odbor za l. 1907 so bili izvoljeni sledeči gg. načelnik Ivan Krammar, trgovec, podnačelnik Tone Dolničar, gostilničar, tajnik Oroslov Koglav rad. uradnik, blagajnik Tone Dolničar,

vodja plezalnega oddelka Anton Volkar, gostilničar, njega namestnik Franc Past, posestnik, vodja brizgalničarjev Franc Kajtna, obč. tajnik, njega namestnik Franc Pugarčar, krojač, vodja cevne oddelka Vinko Pinterič, krojač, njega namestnik Anton Vidmajer, gostilničar, oskrbnika orodja Andrej Malgaj, kovač in F. Kajtna, preglednika Franc Škrabar, kolar in Ant. Kolšek, sedlar.

Iz Trbovelj. V graški „Tagespošti“ od dne 4. prosinca 1907 št. 4. smo imeli čast spoznati velike dobrotnike nemške kulture na Sp. Štajerskem in obenem tudi prijavke slovenskega naroda. V Hrastniku hoče ustanoviti pest glažarjev nemško šolo. Mi teh ljudi sploh ne razumemo, kaj hočejo! V naših šolah se začne v I. in II. redu nemščina vbijati v glavo ubogim otrokom, ki komaj svoj materni jezik za silo vladajo. Da se par otrokom nemških starišev ne godi sila in krivica, za to skrbita že naša oba krajna šolska sveta v Trbovljah in Hrastniku. Kdor javka, da se ne goji v naših šolah dovolj nemščine, ta je hinavec, lažnjivec in hujskač. In taki so hrastniški hrasti, ki pa nosijo žal nekateri lipovo liste. V to svrhu beračijo hrastniški pra-Germanci pri takih, ki imajo kaj slovenskih grošev v nemških mošničkih. In res se je našlo nekaj za nemški narodni davek vnetih darovalcev. A pogledjmo imena „blagih“ darovalcev, kakor: Vog, Rakuš, Jesenko, vinski agent Volk iz Poljčan, (od tega naročajo nekateri naši gostilničarji), jajčji baron Matajce iz Brezic, Žnidaršič in Drevo iz Celja — vp. ravnatelj Terpotec, zidar podjetnik Dervušek, Kladenšek, Valenčak, Skalac, Černi, Pučnik, Berce, Oblak, — pivovarna Puntigam — ki se posebno priporoča itd. itd. Slov. odjemalci, dobro si jih zapišite za ušesa! Darovani groši — so vaši! — Res krepko morajo stati nemški hrasti, če jih morajo podpirati take pristne nemške korenine. Pravi Nemci srčanije se jih! Dva za nemštvo tudi zelo radodarna strica si moremo pa vendar osebno privoščiti. To sta laški dimnikar Benedek, ki živi edino od Trbovelj in naš rudniški zdravnik Berdach. Naj že bode, kakor hoče, ampak od ljudij, ki živijo edino le od nas, ki vživajo različne podpore od naše občine, od takih ljudi se ne damo zasmehovati in biti v obraz. Z Berdachom smo trčili že svoj čas radi nereda v izolirnici, za katerega vleče mastno podporo od občine v znesku 1200 K. Nujno pozivamo naše slov. odbornike, naj ožigosajo to početje in zahtevajo za Trbovlje slovenskega zdravnika in dimnikarja. Oba bodeta v naši veliki občini z obč. podporami lažje shajala, nego v marsikaterem mestu. Zakaj gojimo kače na svojih prsih? Prvi, ki bode v to svrhu storil neustrašen in odločen korak in bode zahteval naših pravic, — bode naš mož, katerega bomo javno postavili na čelo našim vrstam? — In teh je čimdalje več! — Na delo torej!

Mozirje. „Narodna Čitalnica“, ustanovljena leta 1877, je imela svoj 30 letni občni zbor dne 4. t. m. Ob ustanovitvi je štela 25 članov ter se je ves čas lepo razvijala. Posebno v zadnjih letih je postala prav živahno delavna.

Iz blagajnikovega poročila smo posneli, da „Čitalnica“ ni na slabih nogah, da izvrstno napreduje. Naročenih ima 10 političnih in 5 leposlovnih časopisov. Na novo si je naročila glasilo narodne stranke — „Narodni List“ in pa list „Novi Slov. Štajerc“. Društvo je ud „Slovenske Matice“.

V novem odboru je predsednik zopet g. Rudolf Pevec, podpredsednik: g. Feliks Tribuč, blagajnik: g. Ivan Klemenak, odbornika pa: gg. Ivan Vajt in Francšek Apat. Na predlog g. Leopolda Goričarja je pristopila „Narodna Čitalnica“ k planinskemu društvu. Pri slučajnostih se je sprejel predlog g. prvomestnika, — da se vrše v zimskem času vsako sredo v društvenih prostorih sestanki udov in gostov, pri katerih se vrši vsak drugi teden poučno predavanje. Res izvrstna misel, ker s tem se ne vzdržuje le družabno življenje v trgu, ampak imajo posamezniki od poučnih predavanj tudi duševnega dobička. Ako bo naša Čitalnica delovala v tem smislu vztrajno tudi v bodoče, sme biti ponosna na svojo 30 letnico, in lahko si je v svesti, da je izvršila, čeprav s težavo, vendar velik del narodne naloge. — Konečno želi prvomestnik odhajajočemu podporniku in gostu, g. straž-

mojstru Lobenweinu — srečen pot — se mu zahvali za velikodušni dar, pozdravi novovstopivšega člana g. Zdravka Vasle, se zahvali g. Strenčanu za društvene prostore, ki jih prepusti Čitalnici brezplačno.

Slovenji gradec. Kmetijstvo je ena prvih točk programa narodne stranke, vsled tega gotovo ne bo odveč, ako poročamo nekaj o naši kmetijski podružnici. V nedeljo 6. prosinca 1907 se je vršil namreč občni zbor in volitev novega odbora podružnice. Že dolgo se je opazalo, da se nameravajo Nemci polastiti tega društva in prišlo je pri občnem zboru v resnici do prav hudega boja. Nemci so namreč pripeljali celo trumo drugače slovensko se čutečih posestnikov, ki so se dali pregovoriti in so nemško glasovali. Razven tega je za Nemce prav uspešno agitiralo več naših takozvanih prvakov ali voditeljev. Bilo je pač jako potrebno, da ni nobeden zavednih mož izostal, kajti drugače bi bili namesto Slovencev skoro gotovo Nemci prodrli.

Značilno je, da se sedaj oni od Nemcev zapeljani ljudje nad društveniki, ki so za Slovence glasovali, prav pošteno jezijo, češ, da se Nemci toliko brigajo za kmetijstvo in bi se le njim (Nemcem) spodobilo društveno vodstvo. Ti ljudje pač nimajo niti pojma o narodnem ponosu in ne pomislijo, da Slovencu le Slovenec lahko pomaga, ker ga razume in najbolj pozna njegove težnje. Skrajni čas je že, da se je jelo ljudstvo v narodni stranki organizirati, da se mu odpro oči...

Proč s klečeplastvom nasproti najkrutejšim sovražnikom, Nemcem!

Iz Maribora. Že večkrat se je v časnikih grajalo, s kakimi jezikoslovnimi sredstvi večkrat mučijo nemški uradniki slovensko ljudstvo. Isto se godi tudi po šolah, katerih naloga je vendar pred vsem ta, da učijo mladino pravičnega slovenskega jezika. Za vzgled hočem navesti „slovensko“ besedilo določila za plačevanje šolnine na tukajšnji gimnaziji. Kdor ne prečita nemškega besedila, ne more prav umeti tega jezikovnega umotvora. Prosim, le čitajte!

„Spretno prejemo potrdilo in položnico naj šolar ustrezno popiše ter opravi s šolninskimi znamkami, ki jih je prilepljati potanko (?) na določeno jim mesto. Šolninske znamke moči je med 8. in 25. dnem vsakega meseca, če se opravi iznos novcev, povedan na njih, dobiti pri c. kr. deželni glavni blagajnici, finančni deželni blagajnici in deželni izplačevalnicah, dalje pri vsakem glavnem davkovnem uradu in vseh davkovnih (!) uradih onih krajev, v katerih bivajo (!) državne srednje šole. Položnico na levi strani odreže in pridrži si ravnateljstvo državne srednje šole a sprejemno potrdilo dá nazaj šolarju, kateri naj ga loto dni skrbno brani in na zahtevo pokaže, da mu ne bode treba šolnine še enkrat plačevati.“

Sv. Duha na Ostrem vrhu. („Slovenski Gospodar“ in „Naš Dom“ ter geslo Svoji k svojim!) Večkrat opominjata omenjena lista, naj Slovenci, posebno kmetje, kupujejo pri Slovencih, ne pa pri naših narodnih nasprotnikih. Da bi pa omenjena lista sama onemogočila to hibo priprostega ljudstva, to jima kratkomalo ne pride na misel. Skoraj v vsaki številki imata („Slov. Gosp.“ se je zadnji čas „poboljšal“, Pod kakimi pogoji, razjasnimo ob ugodni priliki! Lepo rodolubje!! Op. Ur.) inserate nemškutarskih mariborskih trgovcev. Trgovec Strohmaier ima celo stran „Našega Doma“ v n. najem, da ponuja v njem svoje „najbolj to fal blago.“ Pisatelj teh vrstic je imel priliko pred kratkim sam se prepričati, kako po ceni je blago trgovca Strohmaierja in drugih nemškutarskih mariborskih trgovcev, ki si upajo svoje preležano blago tudi po slovenskih listih ponujati. Tako n. pr. g. Strohmaier za obleko, ki jo ponuja v Našem Domu za 3 fl 90 kr. (zimski loden suknja), hoče imeti v trgovini 10. ali še več goldinarjev. Ali ni to skrajno predrzno, če človek po listih blago skoraj zastonj ponuja, da nerazsodno ljudstvo v svojo trgovino privabi? Pa kakšnega finega pomočnika ima ta gospod! Kako se zna proti kupovalcu uljudno obnašati! On hoče po sili sam blago izbrati, ki „narbolj pasa.“ Da bodo pa Slovenci vedeli, kako uljuden je ta „komi“, Vam povem, da če ne boste kupili v ti trgovini, bode Vam zabrusil: „Krucifig, vsakemu sem še kaj prodal,

samo ta kruci se puli za par forintov“. Zato Slovenci, svoji k svojim!

Ostrovški. **Iz Središča.** V prejšnjih letih je društvo „Edinost“ s pevskim in tamburaškim zborom vsako zimo priredilo več gledaliških predstav, koncertov in tudi poljudnih predavanj. Vsakokrat je bil obisk prav dober.

V novejšem času pa se nas je polotila neka malomarnost. Tem prijetnejše nas je iznenadilo, ko je priredila „Edinost“ na Silvestrov večer veselico s šaljivim prizorom „Kmet in fotograf“ in z veseloigrama. „Pol vina — pol vode“ in „Čevljar“. Ženske in moške vloge so se igrale v obče prav dobro.

Na novo leto zvečer so igre ponavljali. Gostov iz daljne okolice ni bilo, ker je bilo slabo vreme in ker se je veselica prepozno naznanila; tudi agitacije je treba. Z mirno vestjo lahko trdim, da mora biti vsakemu žal, ki ga ni bilo k predstavi. Upamo, da nas „Edinost“ iznenadi v kratkom s kako novo predstavo, posebno sedaj, ko ima lep nov oder.

Štajerske novice.

Čitateljem in dopisnikom! Z ozirom na sklep izvrševalnega odbora narodne stranke ne objavljamo raznih društvenih prijav občnih zborov in veselice več med „štajerskimi novicami“, ki morajo biti posvečene v prvi vrsti političnemu življenju. Cenjeni čitatelji se naj privadijo iskati domače zadeve tudi med „društvenimi vestmi“. To tudi našim cenj. dopisnikom v uvaževanje!

Okrajni odbor narodne stranke za Celje in širšo okolico je imel svojo sejo dne 13. t. m. ob 9. uri dopoldne. Navzoči so bili skoro vsi odbor-niki. Tajnikom je voljen g. Janez Bovha, blagaj-nikom g. Rebek. Cela seja, ki je trajala nad dve uri, je bila posvečena skoro izključno gospodar-skim vprašanjem. Izvolil se je gospodarski odsek, v katerem so gg. Jože Kranjc iz Trnovelj, Ignac Čajhen s Teharja, Franc Kuder iz Levca, Anton Fazarine z Ostrožnega, Fran Brežnik iz Zg. Hu-dinje, Fr. Piliš ml. iz Trnovelj, dr. Božič in Janez Bouha. Ta odsek se bo imel baviti z iz-ključno gospodarskimi vprašanji, v prvi vrsti s pospešenjem uravnave različnih vod okrog Celja. V to svrhu se je sklenilo, ustanoviti čimprej vodne zadrage, v katere bi se pritegnilo vse prizadete posestnike. Sklenilo se je tudi, prirediti že nazna-njeni kmetijski shod dne 3. februarja.

Veliki kmetijski shod priredi okrajni odbor narodne stranke za Celje in okolico dne 3. febr. ob 1/2 3. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Govorilo se bo o živinoreji in mle-karstvu, o sadjarstvu, o bikoreji, o umnem go-spodarstvu v obče, o gospodinjstvu in drugih vpra-sanjih. Predavali bodo v prvi vrsti strokovnjaki, potovalni učitelji. Opozarjamo celjsko okolico in tudi oddaljenejša kraja kakor Žalec, Petrovče, Vransko, Damlje, Št. Jur, Vojnik, Novo Cerkev itd., da se udeležijo v polnem številu tega važnega zbo-rovanja. Govorilo se bo izključno o gospodarskih zadevah in so politična vprašanja popolnoma iz-ključena. Pristop ima vsakdo, seveda brezplačno. Kmetje in kmetovalke, pripravite se na zanimivi shod!

O uravnavi (regulaciji) Hudinje se je raz-pravljalo v seji okrajnega odbora narodne stranke za Celje in okolico dne 13. t. m. Regulacija bo koristila v prvi vrsti posestvu Bischofshausena, Trnovlje in Hudinja pa bota izpostavljena še vedno povodnjim kakor doslej. Regulacija se bo zvršila pri Bischofshauzenovem posestvu. Prav dobro je, če se z regulacijo koristi zgornjim kra-jem, a zahtevati se mora, da se uravnava zvrši v splošno korist, da se torej regulira celi del Hu-dinje, ki povzroča škodo. Gosp. dr. Kukovec je predlagal zato, naj bi se edino v svrhu razgovora o tej zadevi sklical shod v kraj, kamor bodo mogli priti vsi prizadeti posestniki. Sklenilo se je, tak shod sklicati v najkrajšem času.

Naše stališče o kmečki zvezi. „Naš list“ omenja, da je izvrševalni odbor narodne stranke sklenil pozvati vse člane narodne stranke, naj pri-javijo svoj pristop h kmečki zvezi na naslov g. Roškarja, dež. poslanca v Št. Juriju v Slov. Go-ricah. „Naš list“ pravi: „Prav tako! S tem izgubi

kmečka zveza strankarsko klerikalni značaj, ki so ji ga nameravali nalepiti klerikalci. S tem, da odpade ta postranski namen, bo kmečka zveza kot stanovska organizacija kmečkega stanu lahko uspešno zastopala njega gospodarsko, politične in-terese. Med te pa, kolikor je nam znano, kleri-kalni politični sistem ne spada.“ — K temu mi le pripomnimo, da bode narodna stranka pri svo-jem stališču trdno vstrajala. Vstopite torej v kmečko zvezo! Tudi ustanovnega shoda se bo-demo seveda udeležili in zahtevali primerne za-stopstvo, če nas ne bodo vun vrgli, kakor pri celjskem izobraževalnem društvu. V tem slučaju je pa kmečka zveza mrtvorjen otrok!

Bodoče državnozbornske volitve. Nemci že prav pridno postavljajo kandidate. Tudi naši spodnještajerski Nemci si jih izbirajo. V mestnem volilnem okraju Celje nameravajo kandidirati celj-skega dr. pl. Jabornegga, ker so se Pommerja menda že vendar naveličali. Drugi zopet govore, da bo kandidiral sodni svetnik v Celoven Markhl, ki je svoj čas tukaj služboval. Tudi v mestnih volilnih okrajih Maribor in Lipnica imajo že celo kopo kandidatov. Ko bi le mogli biti vsi izvoljeni!

Še nič narodnega sveta? Izvedelo se je, da naši politiki, ki nas na dne 7. svečana skličejo v Maribor, še niti takrat ne mislijo na ustanovitev narodnega sveta. Če bi to bilo resnično, vzbuditi bi moralo pač največje ogorčenje v vsi naši jav-nosti. To bi ne pomenilo nič drugega nego slo-vensko javnost za norca imeti. Leto dni se že narodni svet snuje, dne 25. nov. so poslanci po-slali v svet izjavo, da kmalu skličejo zaupnike v ta namen. Dva meseca sta proč in še nič se ni zgodilo. In še 7. svečana naj se zadeva ne do-žene končno! Zavarovanje poslanskih mest jim je zdaj vse, potrebe naroda postranska stvar. Naj vendar podpišejo dr. Korošcu primeren reverz in konec je komediji, izvolitev dotičnikom zagotov-ljena! Glede uspešne obrambe naroda zoper nem-štvo pa stvar ni tako priprosta. Zato je nam na-rodni svet nujnejša zadeva. Če se pa res do 7. svečana ne bodo pripravili primerni predlogi in če se zadeva narodnega sveta ne smatra kot nujna, potem naj pa gospodje sami med seboj sklepajo tudi o ohranitvi njih dragocenih ose-bnostij za državni zbor. Mi zahtevamo, da se na-rodni svet 7. svečana ustanovi, če ne, bomo pošteno osvetlili slepomisenje naših visokih poli-tikov.

Ne smejo ljudstva popačiti. V „Slovenec“ od zadnjega ponedeljka je objavljen uvodni članek ki zastopa odločno nespravljivo stališče in zahteva same duhovniške kandidate za državni zbor. Član-ka pravi, da bi se ljudstvo popačilo, če bi usodo slovenskega naroda na štajerskem vodil kdo drug nego „Slovenčeva“ kranjska stranka dr. Šuster-siča. Niti nesrečna struja prvakov ne najde mi-losti, vladali naj bi sami Gomilšaki, Zdoški, Go-riški, Korošci. Zares zdaj zlata doba Kranjcem pride! To je pa vse zaradi tega, da bi kaki šta-jerski slovenski domačini kje ne popačili ljudstva s tem, da bi ne bili sluge največjega slovenskega hinavca, ki je prodal koroške Slovence.

„Domovina“ in narodni svet. V večerajšnji številki podaje „Domovina“ nekaj načrt za osno-vanje narodnega sveta za štajersko. Nujno po-trebo tega dokazuje med drugim tudi s stavkom o narodni stranki češ, „s to lepo organizacijo je stranka koristila sicer sebi, ne pa celemu sloven-skemu življu na Spod. štajerskem.“ Izraziti mo-ramo svoje začudenje nad takim pojmovanjem pomena narodne stranke. Narodna stranka za sebe nima iskati nikakih koristi, pač pa je s celim svojim dosedanjim delovanjem pokazala, da ima koristi celokupnega naroda pred očmi.

Slovensko delavsko podporno društvo v Celju je imelo svoj letni občni zbor dne 13. t. m. Ude-ležba je bila mnogobrojna. Iz tajnikovega poro-čila je razvidno, da je društvo lansko leto pridno delalo. Društvena podpora obolelim udom se je preuredila tako, da dobivajo sedaj v slučaju bo-lezni 60 vin. na dan in traja ta podpora tri tedne. Dne 7. aprila se je udeležilo društvo s svojimi pevci pogreba umrlega poslanca Berkša. Tudi ve-likega izleta v Št. Ilj nad Mariborom se je ude-ležil društveni pevski zbor. Dne 1. oktobra 1906. je moralo društvo na povelje celjskega magistrata zapreti svojo gostilno, a je namestnija po posre-

dovanju odbora odredilo zopetno otvoritev, ki se je zvršila dne 18. dec. 1906. — Društveno premoženje ob koncu leta 1906 znaša 2796 K 41 vin. V novi odbor so bili voljeni: predsednik g. Ivan Rebek ter odborniki gg.: Černe, Lampič, Karnjovšek, Kmecl, Bevc, Jagodič, Kukovec Vinko, Sagadin; namestniki gg.: Podražaj, Povhar, Žagar in Pilih. — Društvena pravila so se v nekaterih točkah spremenila. Želimo, da društvo v tekočem letu krepko koraka po načrtani poti naprej v prid in napredek celjskega Slovenstva!

Gospodarski shod priredi izobraževalno društvo za Celje in okolico v nedeljo dne 20. t. m. v Narodnem domu v Celju. Kakor poroča „Slovenec“, bo predaval o kmetijstvu g. učitelj Levstik. Mi želimo, da se kmetovalci shoda v polnem številu udeležijo. Če se bo kaj pametnega povedalo, oni samo pridobe, če pa ne, pa nam tudi ne bo škodilo.

Bralno društvo v Gaberjih pri Celju se osnuje dne 20. t. m. Svoje prostore bo imelo pri gosp. Omladiču. Kakor poroča pripravljani odbor, se osnuje društvo na izključno narodni podlagi. Neresnica pa je, kar trdi „Slovenec“, da se društvo osnuje proti novo ustanovljenemu izobraževalnemu društvu g. vikarja Goriška, ampak se je začelo z delom za osnivanje bralnega društva že nekaj pred enim letom; namestnija v Gradcu pa je v pravih vedno našla kaj „protipostavnega“, in so prišla pravila šele sedaj potrjena iz Gradca. Mi želimo društvu, ki bi naj postalo za Gaberje velikega pomena, mnogo uspeha!

Uradni list celjskega glavarstva. Iz mnogih strani prihajajo pritožbe, zakaj celjsko okrajno glavarstvo daje uradni list tiskati letos v nemški tiskarni. Navajajo se zoper to razlogi, da list plačujejo skoro izključno slovenski občinski zastopi, mestu Celju namreč list ni namenjen, ker je avtonomno, dežela je pa vsa slovenska! Iz istega razloga je popolnoma neumestno, da se list izdaja v nemškem in slovenskem jeziku. Ali hoče c. k. vlada morebiti Slovence s tako abecednico nemški učiti in sicer za denar Slovencev? List je itak zelo drag in bi bil lahko cenejši, če bi obsegal samo slovensko besedilo. Nočemo nasprotovati izdajanju uradnega lista, saj je celo prav, da se izdaja. Popolnoma opravičenim pritožbam ljudstva v ti zadevi se pa mora ugoditi! Upamo, da nismo zastoj govorili!

Za dijaško kuhinjo v Celju je nabral g. Ivan Salčič na poroki g. Petraka v Loki 14 K 60 v.

Kako se godi slovenskim dijakom na celjski nemški gimnaziji, o tem pripoveduje zadnja „Domovina“ slučaj, ki zasluži najhujše graje. Neki slovenski dijak je imel šolsko knjigo za zgodovino ovito, zunaj pa je napisal besedico Zgodovina. Nemški profesor dr. Lax pa je to smatral za izzivanje (!) in je zahteval, da je moralčenec pred njegovimi očmi ovitek odstraniti, samo zaradi te nedolžne slovenske besedice. Če pa imajo nemški dijaki na svojih plaščih monograme v nemških barvah in jih nalašč tuko obešajo, da se vidijo nemške barve, to pa je vse v redu. Skrajni čas je, da se te nezdružne razmere že končajo. Za slovenske dijake treba slovenske popolne gimnazije.

Umrli je v Celju hišni posestnik in strugar Ferdinand Stadler.

Prememba posesti. Vrlonarodni gospod opat Ogradi v Celju je prodal cerkveno posestvo na Babnem g. Vincencu Janiču, ki je v okrajnem zastopu zoper Slovence volil, za 30.000 K, ne da bi Slovincem o tem kaj povedal. Ali si je gospod opat izgovoril, da lastnik tega do sedaj cerkvenega posestva ne bode nikdar proti katoliškim Slovincem glasoval, sicer ni znano, vendar se pa od slovenskega opata to lahko pričakuje. Če bi ne bilo tako, bomo izvajali posledice in sicer na dve strani!

Novi glavarji. V Brežice pride za glavarja nadkomisar Valter grof Attems, v Slovenji Gradec nadkomisar dr. Ernest Poiger.

Predavanja o živinoreji. Deželni potovalni učitelj za živinorejo g. Mart. Jelovšek predava o živinoreji: V petek dne 18. jan. t. l. ob 8. uri zjutraj v gostilni gospe Orosel na Dobrni; popoldne ob 2. uri v gostilni Poharc v Šmartnem v Rož. dolini. V soboto 19. jan. t. l. ob 8. uri zjutraj pri Rud. Dobovišku v Št. Jurju ob j. ž.

in popoldan ob 2. uri v obč. pisarni v Škofji vasi. Živinorejci se vabijo k obilni udeležbi.

Ugodnejšo vozno zvezo Dobrne s Celjem zahtevajo Dobrnčani. Osnoval se je na Dobrni posebni odbor, ki dela na to, naj bi se uvedla avtomobilna vožnja iz Celja do Dobrne, in morda celo do Vitanja. V Dobrno naj bi šel avtomobil iz Celja dvakrat na dan, v Vitanje pa iz Dobrne enkrat. Poštno ravnateljstvo priporoča avtomobil, na katerem se lahko pelje enkrat 20 oseb. Plačalo bi se 6—8 vin. za kilometer vožnje.

Roko si je zlomil kaplan g. I. Čemažar na Teharjih.

Agenti za rudnike v Nemčiji so preplavili naše kraje. Cele trume delavcev so že zvalili, tako posebej v Štorah in v Trbovljah.

V Levcu pri Petrovčah je umrl imovit kmet Kuder. Mož je bil jako skop. Zapustil je par hiš, v postelji pa so našli dediči 18.000 K denarja.

V Petrovčah je sklicalo društvo „Gospodar“ dne 13. t. m. ob 9. dopoldne poučno zborovanje. Navzočih je bilo do sto ljudi. Govoril je poslanec dr. Korošec o novi hmeljarski postavi. Videlo se je, da je sicer o postavi sami precej dobro poučen, nima pa pojma o tem, kako škodo pomeni za nas savinjske hmeljarje ta postava. G. Fridrih iz Kazas je povdarjal v svojih razmotrivanjih, da so v savinski dolini kmetje vrlo napredni, je nadalje govoril obširneje o kmečkih težnjah in navzoči so mu z zadovoljstvom pritrdjevali.

V Žalcu je slovensko katoliško delavsko društvo sklicalo na dan 13. t. m. ob 3. uri popoldne poučno zborovanje. Dvorana g. Hodnika je bila polna. Govoril je poslanec dr. Korošec o novi hmeljarski postavi. Kakor dopoldne v Petrovčah, tako se je videlo tudi v Žalcu, da je o postavi sami sicer precej dobro poučen, da pa ne pozna razmer glede hmeljarstva in videlo se je, da se sploh ni potrudil, se o teh razmerah poučiti. Le tako je razumljivo, da je podal glede pridelovanja hmelja po statistiki, ki jo je izdalo baje ministerstvo, popolnoma krive številke. Trdil je namreč, da se je leta 1904 pridelalo na Srednjem Štajerskem 5000, na Spodnjem Štajerskem pa 2000 meterskih stotov (centov) hmelja, dočim je resnica, da se je pridelalo na Spodnjem Štajerskem 15000, na Srednjem pa okoli 1000 meterskih centov. Tudi je bilo videti, da g. poslanec nima pravih in jasnih pojmov o posledicah te postave za hmeljarstvo v izvenčeških deželah sploh, posebej v savinski dolini. H koncu je govoril še poslanec o živinoreji.

G. nadučitelj Petriček je pojasnil na to, kaj je hmeljarsko društvo vse storilo, da bi se ta savinjskim hmeljarjem škodljiva postava sploh za branila ali vsaj spremenila. Povedal je, da se je edino umrli poslanec Berks živo zanimal za hmeljarstvo v Savinski dolini, da se poslanec Ploj, na katerega se je društvo tudi obrnilo, sploh ni zmenil za zadevo, dalje da je poslanec Vovšek sicer nekoč pisal po podatke in je društvo sestavilo na njega tozadevno pismo; pozneje je pa pisal isti poslanec, da še stvar ni nujna, ker pride zadeva šele februarja meseca na dnevni red v državni zbornici. Kako slabo so naši poslanci poučeni o razmerah v zbornici sami, kaže to, da se jih je prehitelo in da se je nova hmeljarska postava kar čez noč sprejela. Nobeden slovenski poslanec se ni oglašil k besedi, da bi zastopal koristi savinskih hmeljarjev. Oglasiti so se hoteli še mnogi hmeljarji z vprašanji na poslanca, a predsedujoči g. Zupanc ni hotel nikomur dati besede, češ, da ima društvo občni zbor in da imajo samo društveniki besedo, dasi je bilo na lepakih govora samo o zborovanju in sicer javnem zborovanju, na katerem ima seveda vsakdo besedo. Razumljivo je, da je vzbudilo to pri navzočih hmeljarjih vihar ogorčenja, ki se ni polegel, dokler ni predsednik zaključil zborovanja. Koliko ima društvo članov, je razvidno iz dejstva, da je pri volitvi blagajnika dvignilo roke 5 (beri in reci: pet) mož. Mi obžalujemo, da se navzočim hmeljarjem, ki vsaj toliko razumejo o hmeljarstvu kakor g. poslanec dr. Korošec, ni dalo besede, ker so vendar imeli pripravljena popolnoma stvarna vprašanja. žalostno je to, če se skliče poučno zborovanje, a se zborovalcem ne da besede. Mi želimo, da se kaj takega ne zgodi nikjer več, ker bi sicer proti zlorabi shodov v politične namene pod krinko občnih

zborov morali najostreje nastopiti. Gospod poslanec, če nočete dajati ljudstvu odgovora, ne prihajajte na shode! — Gosp. Eduard Kuček je ob koncu pozval vse navzoče, naj se udeležijo javnega shoda narodne stranke, ki se skliče v kratkem; na tem shodu bo dobil vsakdo besedo.

Okrajni odbor narodne stranke za Žalec, Petrovče, Gotovlje, Griže, Št. Peter, Št. Pavel, Pirešče in Zg. Ponikvo je imel svojo sejo dne 13. t. m. ob 5. uri popoldne. Odbor se je konečno sestavil in tudi spopolnil. Predsednik je g. župan Josip Širca, podpredsednik g. Fridrih iz Kazas, blagajnik g. nadučitelj Brinar iz Gotovelj in tajnika gg. Franc Piki in Edvard Kuček. V dve uri trajajoči seji se je stvarno razmotrivalo o nalogah, katere ima okrajni odbor, o razdelbi delokroga, o razširjanju strankinega glasila, o prirejanju shodov, o snovanju knjižnic itd. V znamenje, da hočejo vsi odborniki neumorno vstrajati v delu za širjenje misli, ki jih zastopa narodna stranka, sežejo vsi odborniki predsedniku v roke, in s tem sveto obljubijo, da hočejo neumorno delati za napredek naroda. Čast vrlim možem in mi upamo, da se bodo v doglednem času začeli kazati sadovi plodonosnega dela!

Poročila sta se v Petrovčah minolo soboto gospica Ljudmila Kupljen iz Celja in g. Oton Fischer iz Kopra.

Javno ljudsko knjižnico v Žalcu otvorijo dne 20. t. m. Sčasoma se bodo dobili za njo, kakor tudi za javno čitalnico, ki se otvori dne 1. februarja, posebni primerni prostori. Veselimo se napredka izobraževalnega dela in želimo največjih uspehov. Živel napredni Žalec!

Na Polzeli se dne 27. t. m. ne vrši shod narodne stranke, ampak tamošnja podružnica Ciril-Metodova vprizori dve igri z godbo, petjem itd. Vaša notica v poslednji številki je temeljila na nespornemljenu s polzelskimi rodoljubi.

Javni shod narodne stranke v Hrastniku se vrši, kakor smo že sporočali, dne 20. t. m. Shod je ob 3. uri popoldne na dvorišču pri g. Rošu. Razpravljalo se bo o raznih delavskih vprašanjih.

Za otroški vrtec v Hrastniku, ki ga je ustanovila družba sv. Cirila in Metoda s pomočjo hrastniških narodnjakov, je imenovana učiteljica gdčna Justina Grilčeva iz Vač.

Za nemško šolo v Hrastniku bo pobiral doneske tudi ptujski „Štajerc“. To „veselo novost“ je razglasil v zadnji številki strmečemu svetu.

Nov vlak na progi Zidanmost-Zagreb uvede s 1. majem t. l. Vlak bo odhajal zvečer iz Zidanega mosta.

Rajhenburg. Dne 13. t. m. se je vršil občni zbor „Čitalnice“ v Rajhenburgu. V odbor so bili izvoljeni gg.: Predsednik Anton Kunej, kmet; podpredsednik Feliks Rainer, načelnik postaje; tajnik Pet. Jankovič, učitelj; blagajnik Mihael Vutkovič, posestnik; knjižničar Franc Jamšek, nadučitelj; odbornika: dr. M. Schmirman, zdravnik in Franc Kacjan, poštar. — Sklenilo se je med drugim, zasnovati „Ljudsko knjižnico“. Kmetje, pristopite v obilnem številu k „Čitalnici“, ker tu se vam nudi prilika s čitanjem knjig se izobrazovati. Članarina znaša letnih 20 vinarjev!

Slov. Bistrica. Za naš okraj se je sestavil okrajni odbor Narodne stranke 20. m. m. iz osmero odličnih narodnjakov slovenjebistriškega okraja. Predsednik te organizacije je g. Franc Koropec, župan in veleposestnik v Studenicah.

V Narapljah in Majšperku je zadnjih 14 dni mnogo ljudi zbolelo in nekaj celo umrlo. V Majšperku imajo celo šolo zaprto. Tudi na Dravskem polju je mnogo ljudi bolnih. Ta zima pač ljudi „kuha“, kakor pravijo.

Zemeljski plaz ali kakor navadno pravijo mel je porušil v Narapljah Janezovim gospodarsko poslopje, ki je bilo še popolnoma novo. Škode je več sto gld. — Zemeljski plazovi napravijo po Halozah vsako leto ogromno škode, a pomoči ni od nikoder; vlada ne da nič še tako hudo prizadetim, dočim po nemških krajih siplje denar. Tudi za to zadevo se bodo morali naši poslanci bolje pobrigati.

Iz rogaškega okraja. Čudna smrt je zadela posestnika I. Gobeca v Trzižu. Dne 9. t. m. pride ponj orožnik, da bi ga odgnal v zapor. Bil je vinjen in se mu je ustavljal, zato ga sune orožnik z bajonetom v stegno, na kar se mu kri curkoma

vlije. Orožnik mu seveda rano obveže in ga naloži na voz, da ga pelje v Rogatec k sodišču. A predno ga spravijo tja, izdahne Gobec svojo dušo.

V Brezju pri Mariboru priredi narodna stranka shod dne 20. t. m. Predavalo se bo o stališču narodne stranke napram kmetijstvu in o novi volilni postavi.

Ptujski mestni očetje nočejo zoostajati za svojimi bratci v Mariboru in Celju. Tudi oni so že razmotrivali „svetovno“ vprašanje, ali naj še dalje časa puste slovenske napise moleti v „nemški“ mestni zrak. Pa menda še hočejo nekoliko premišljevati o „nemštvu“ mestnega zraka in so sklepanje začasno odložili.

V mestem volilnem okraju Lipnica-Ptuj hoče kandidirati tast posl. Ploja, tovarnar Hickl z Dunata.

Nesreča. V jareninski fari v Gačniku je v nedeljo 13. jan. stara mati M. Komar proti večerni svinjam v škafu na glavi jesti nesla. Nesrečnica na ledu zdrsne ter tako nesrečno pade, da brez zavestna obleži. Ni prišla več k zavesti ter je večer ob 9. uri umrla. Gospodinje, pozor!

Iz Ljutomera. (Prvi uspehi „Katoliškega političnega društva“, osnovega pri Sv. Jurju ob Sč. za gornjegrajski in ljutomerski okraj.) Dne 9. grudnia 1906. je zborovalo to društvo v Ljutomeru samem, in na vspored med drugim postavilo volitve v okrajni zastop ljutomerski. Navzoči so bili radovedni, kako se bodo pri zborovanju okrajne volitve obravnavale; g. kaplan Stuhec je povedal o njih en celi stavek: „Dosedanji načelnik g. Kukovec nam je sporočil, da je voljan sprejeti še zanadalje okr. načelnštvo, če bodo voljeni v okr. nastop udje po njegovem okusu.“ Za poslednje je sevé poskrbelo to politično društvo in pod njegovo firmo križevski župnik Weixl. Pretekli četrtek je bila volitev okr. odbora, kjer se je razun g. Kukovca načelnikom izvolilo zakletega slovenozorca notarja Thurna načelnikovim namestnikom. Razmerje med nemškimi in slovenskimi okr. zastopniki je 11 proti 21, absolutna večina 17, tako da je torej 6, reci: šest Slovencev, ki so kot kandidati jurjevškega političnega društva prišli v okr. zastop, volilo notarja Thurna načelnikovim namestnikom. Tako daleč smo prišli sedaj v ljutomerskem okraju. Podrobnosti o volitvah še prinesemo.

V zadevi teh volitev smo dobili še sledeči dopis iz Ljutomera: 11. januarja je volil novi okrajni zastop svoj odbor. Načelnikom je bil izvoljen soglasno z glasovi Nemcev g. Kukovec, ki je vedno trdil, da se ne da več voliti. Namestnikom je bil izvoljen na predlog Kukovčev zloglasni Nemec notar Thurm. Prejšnji zastop, čeravno z neznatno slovensko večino, je imel vedno slovenskega namestnika. Da se je volitev tako nečastno izvršila, so pripomogli slovenski kmetje, odborniki novega političnega društva. To je menda prvi sad delovanja tega „prepotrebnega“ društva, ter isto sporazumljenje glede kandidatov v okraj. zastop, radi katerega se je pri zadnjem političnem shodu črtal razgovor o volitvah v zastop z dnevnega reda. Od kedar pa je Thurn kmet? Sram Vas!

Ljutomer. „Murski sokol“ je imel v nedeljo dne 13. t. m. svoj redni občni zbor, katerega se je 46 izvršujočih članov vdeležilo. Za starosta je bil enoglasno izvoljen brat Anton Misja star., ravno tako podstarostom br. Joško Rajh, ter načelnikom br. Franjo Stajniko. Z veliko večino bili pa so sledeči izvoljeni: odbornikom brati: Tomažič, dr. Grossman, Horvat, Zacherl, Sagaj, Lorber; namestnikom brati: Šneider, Lipovec, Dijak, pregledovalcem računov pa brata Seršen M. in Karba. Po občnem zboru se je odbor takoj sestavil ter izbral br. Zacherla tajnikom in brata Lorberja blagajnikom.

Stara cesta pri Ljutomeru. Naše kmet. društvo je imelo preteklo nedeljo svoj občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan. Društvo dobro napreduje, ter je le želeli, da postane zanimanje še večje. — Predsednik je priporočal pridno čitati gospodarske časopise in knjige ter se je sklenilo v ta namen pomnožiti društveno knjižnico. — V novi odbor so bili voljeni: Ivan Tomažič, nadučitelj, predsednikom, Kaučič Jakob, pos., namestnikom, Šostarič Ludvig, blagajnikom, Kosi Matija

tajnikom in odbornikom posestniki Franc Kramberger, Franc Škrjanec, Franc Šenčar, Ivan Škrjanec, Matija Zavrtnik.

Iz Radince je premeščen vsled uspešnih zahtev tamošnjih Slovencev postajenačelnik Müller v Ljubno na Gorenje Štajersko. V Radince pa pride na njegovo mesto slovenski rojak iz Sv. Križa pri Ljutomeru, g. Sterniša.

Shod zaupnikov nemške ljudske stranke se je vršil dne 13. t. m. v Ljubnem na Gornjem Štajerskem. Prišli so na shod tudi nemški bratci iz Kranjskega in Primorskega. Govorilo se je obširno o združenju vseh nemških svobodomiselnih strank in se je sklenilo delovati z vso silo na takšno združitev.

Slovensko uradovanje v občinah in — ptujski „Štajerc“. Da so se naši župani na slovenskem Štajerskem začeli zavedati enakopravnosti slovenskega jezika, to gospodom pri „Štajercu“ noče iti v glavo. Nemški župani dopisujejo nemško, italijanski italijansko, poljski poljsko itd., samo slovenski župani naj bi ne smeli dopisovati v svojem jeziku. Posebej pa jezi gospode, da slovenske občine druga za drugo tudi odklanjajo nemške dopise od strani raznih uradov, ker so prišle do prepričanja, da je slovenski jezik istoveljaven kakor vsak drugi in da zato smejo Slovenci od uradov zahtevati, da se jim dopisuje v slovenskem jeziku. Zato pa ali vračajo te nemške dopise in zahtevajo slovenske, ali pa pošiljajo nemške dopise v Gradec, da se tam prevedejo na slovenski jezik. „Štajerc“ sedaj zavija oči proti nebu in vprašuje, kdo bo neki vse to plačeval. Pojme pa imajo gospodje o občinskem uradovanju, da je veselje! Prisegamo, da noben „Štajerčev“ za to ne bo plačal niti vinarja!

„Štajerc“ in „Narodni list“. Iz Ptuja nam pišejo: Pod tem zaglavjem omenili ste dne 3. januarja 1907, da je „Štajerc“ dva ptujška gospoda na surovi način napadel in žalil radi tega, ker sta z razširjanjem Vašega lista dobila narodni stranki mnogo pripadnikov v ptujski okolici. „Narodni list“ že zavoljo tega pametnim in razsodnim ljudem bolj ugaja, ker nima nikdar tako surovih, osebnih napadov, kakor „Štajerc“, čegar edini namen je žaliti in zasramovati drugomisleče osebe. Na tem polju se „Narodni list“ s „Štajercem“ ne bode nikdar kosal. To bode napredni misli le v korist in v prospeh.

† Glavar Vistarini — nedolžen. Nemški listi so sporočili zanje veselo vest, da je namestnika dognala popolno „nedolžnost“ v gorostasnih stvarih, ki so se mu očitali po raznih listih. Zakaj pa je potem moral iti?

Splošni učiteljski shod priredi štajersko združeno učiteljstvo dne 2. februarja t. l. v Gradcu v prilog priboritve ugodnejšega gmotnega položaja.

Ne zlorablajte! Poroča se nam od nekoč (danes zamolčimo kraj!), da tamošnji duhovnik pri razdeljevanju spovednih listkov ostro prepoveduje čitanje „Narodnega lista“. Gospoda, ne stavite naše potrpežljivosti na preveč hudo preskušnjo! Mi smo o vsem poučeni in bomo svoječasno storili, kar smo sebi, listu in stranki dolžni!

Silke iz Žalca. Oni gospod Zupanc, ki je dr. Korošca zadnje nedeljo na shodu tako ščutil, je spravil nekoč vsled svoje nerodnosti nekega Slovence v ječo zaradi hudodelstva javne nasilnosti. — „Slovenec“ imenuje g. Fridriha iz Kasar liberalca, v resnici je pa g. Fridrih boljši katoličan nego dr. Korošec, kar je splošno znano. — Žalski gospod župnik, katerega vsi iz srca spoštujemo, se je dal od dr. Korošca nahujskati, da je vpil v Žalcu „Vun z Narodnim listom“, zaradi česar mu je ljudstvo žvižgalo. Žalski pismonoša pa pravi, da mora zdaj „Narodni list“ vsakokrat v 200 izvodih razdeliti v Žalcu in okolici.

Iljinc v razdeli neusmiljeno grajal in rade volje sprejmemo vsaj kot navodilo poročila o posameznih slučajih.

„Sedem let boja“. Pod tem nadpisom razpošilja urednik „Štajerca“ na nemške kroge poziv za nadaljnje podpiranje „Štajerca“. Opisuje uspehe, ktere je med slovenskimi kmeti „Štajerc“ v sedmih letih boja dosegel. Ta poziv bode imel tudi uspeh! Nemci vedo, kako orožje jim je „Štajerc“ in bodo s svojimi bogatimi sredstvi listu na pomoč prišli še nadalje. In Slovenci? Ali naj ta pojav prezir-

ramo in s „Slov. Gospodarjem“ vred sanjamo o poginu „Štajerca“? Nič bi ne bilo za nas pogubnejše, nego udajati se takim nadam. Vse kar so Nemci s „Štajercem“ v sedmih letih boja dosegli, je le sad slovenske lenobe in neumnosti. Le vsestransko delo za gospodarski in splošni napredek našega ljudstva nas bode rešilo pogubnih stranij „Štajerčevega“ delovanja. Čas je še in narodna stranka si bode svoje naloge v svesti. Če se pa to izpolni, tedaj bode se čez leta izkazalo, da nas „Štajerc“ ni oškodoval, ampak nas izpodbudil k napredku.

Gospod vikar Gorišek nam piše daljše pismo, katerega objavljenje želi. Ne objavimo ga v celoti, ker bi njemu in njegovim stanovskim tovarišem samo škodovalo in povzročilo še večjo napetost. Izvzamemo iz pisma izjavo g. Goriškega, da prekliče svoje besede s shoda dne 1. t. m., da bi bil na deželi duhovnik edini izobražen človek. Narodni stranki ni hotel očitati, da se ji sanja o častnih mestih pri denarnih zavodih, pač pa v raznih zastopih. Nesreče pri Goriškovem konzumu v Laškem trgu so baje krivi oni, ki so g. vikarja iz Laškega proč prestavili in je veliki primanjkljaj g. Gorišek baje prostovoljno iz lastnega plačal. Splošno pa g. vikar nikakor ni posebno ljubezniv v svojem pismu nasproti nam in sumniči člane narodne stranke, da bi bili hoteli njegov shod dne 1. jan. razgnati. In pri takem sumničenju se čudi, če ga imamo za zlobnega! Gospod Gorišek konečno še enkrat napoveduje narodni stranki brezobziren boj, katerega bode vodilo zoper nas baje ljudstvo s svojim duhovništvom! Ali ne morebiti narobe? In kaj pametnejšega nimajo opraviti?

Predpustni čas je tu. Mladenci, ki hočejo prevzeti kakšno gospodarstvo, začnajo misliti na ženitev. Kjer zvedo za devojko, tudi če ni bogve kako lepa in mlada, da je le petična, tje hodijo snubit. V svoji sramežljivosti naprosijo kakšnega strijca, ki mu jezik gladko teče, da gre v njih imenu povprašat, kako in kaj. Tako je ljubljanski „Slovenec“ začel v imenu svojega stričnika „Slovenskega Gospodarja“ snubiti pri stranki „prvakov“. Ganljivo ji govori na srce: Glej, stara devica postaneš, če boš še dalje časa odlašala. Nikar se ne obotavljaj, dobro se ti bo godilo pri meni. Delal bom itak samo jaz, ti boš le zaradi lepšega, za parado. Saj veš, človeku ni dobro samemu biti.“ Radovedni smo, kaj bo iz te snubitve.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Slovenski volilni okraj na Koroškem. Kakor znano, se je prikrojil edini slovenski volilni okraj za koroške Slovence tako, da bode težko zmagal slovenski kandidat. Nemci bodo nastavili vsekakor svojega kandidata, istotako socialisti. Čuje se, da namerava kandidirati socialna demokracija vodjo slovenskih socialnih demokratov, Etbina Kristana. Če bi prišlo do ožje volitve med Slovincem in Nemcem, bode socialisti — tako upamo — šli za slovenskega kandidata. Če bi pa prišlo do ožje volitve med Nemcem in socialistom, bode edino pametno, da glasujejo Slovenci za socialista.

Pri občinskih volitvah v Rudi so zmagali Slovenci v III. razredu, I. in II. razred so si še obdržali nasprotniki.

Kranjsko.

Vinogradniška zadruga se snuje v Vipavi. Pospeševala bo trgovino z vinom.

Za kranjski nemški, to je za kočevski mandat se prav pridno oglašajo kandidati. Duhovniki imajo svojega, kranjska nemška stranka, nemška ljudska stranka, Kočevarji sami, vlada — in konečno se vsiljuje sam neki profesor in šolski nadzornik Peerz. Res zanimivo!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je v svoji seji dne 14. novembra vredila učne razmere velikovške družbine šole.

Vodstvo blaznice na Studencu pri Ljubljani je prevzel dne 11. t. m. dr. Franc Goestl.

Vodovod v Kranju se bo začel čimprej delati. Cesar je dal tozadevnemu zakonu svoje potrjenje.

Mestni višji realki v Idriji je podelilo naučno ministrstvo pravico javnosti tudi za 6. razred.

Primorsko.

Zakonska žaloigra V Trstu je masinist pri Lloyd Gerard Vercenjasi dvakrat streljal na svojo ženo, ker mu je nezvesta, in jo obakrat ranil, a ne nevarno.

LISTEK.

Slike iz vzgoje.

Piše A. P.

6. Če otrok zasluži hvalo, pohvali ga!

Rojnik je bil čuden v tem oziru; nikoli mu ni namreč prinesla hčerka Jerica dovolj lepega izpričevala. Nikoli je ni pohvalil.

„Vidiš“, je navadno rekel, „tukaj bi lahko imela dobro, namesto da imaš zadostno in tukaj-le tudi. Tukaj pa bi si bila lahko zaslužila prav dobro, ko pa imaš sedaj le dobro!“

Ker ga je Jerica presrečno ljubila, se je učila na vse pretege, da si je izboljšala izpričevalo. A nikoli je ni pohvalil, temveč vselej mu še ni bilo kaj po godu.

V drugem razredu se je izvanredno marljivo učila. Na koncu šolskega leta je dobila najlepše izpričevalo; vse je imela prav dobro, ni enega dobro ni imela. Gospod učitelj so jo očitno pohvalili in jo postavili drugim v vzgled marljivosti.

Vsa vesela je stekla Jerica domov, kajti mislila si je: „Kako veselje bodo imeli sedaj oče! No, sedaj me ne morejo več grajati“. — Pa oče so malomarno pogledali izpričevalo in dejali: „Da, da, v izpričevalu se lahko piše prav dobro. Imaš pa li kaj v glavi? Tega pa mislim, da ne!“

Te besede in očetova graja so jako osupnile Jerico. Nadejala se je pohvale in zaslužila jo je res, a to ima sedaj! To je bila slana na njeno marljivost. Žalilo in peklo jo je to tako, da je izgubila vse veselje do učenja. — Mislila si je: „Očetu tako nikoli ne ustrežem!“

Leto pozneje pa je prinesla očetu celo dvojce nezadostno v izpričevalu.

Gospodarski paberki.

Pozor, sadjerejci!

V najmanjšem prostoru vsadi drevo.
Ga skrbno obdelaj, hvaležno ti bo.
Škerlec.

Ptice so tvoji najboljši prijatelji na sadnem vrtu. Skrbi za to, da se ti množe od leta do leta ti prijatelji, ki ti uničijo toliko škodljivcev na tvojem sadnem drevju. Napravljaj jim sedaj, ko to najbolj utegneš, valivnice, katere naj bodo bolj temne barve. Pri hramu najdeš gotovo kake koščke pripravnih desek, ki te ne bodo stale niti vinarja. Luknja pri valivnici mora biti kakih 5 cm velika. Ako narediš večjo luknjo, ti pride kak neporeden fantalin, ki segne po mladice. Takega je dobro krepko prijeti za ušesa. Ko obesi valivnico na drevo, pazi, da bo luknja obrnjena proti jugu. Pod luknjo naj bo majhen klinček, da se ptica lahko vsede, nad luknjo naj bo pa strešica nekoliko širša, da brani pred dežjem.

VII. Mednarodni poljedelski shod na Dunaju 1907 trajal bode od 21. do vštetega 25. maja. Član shoda zamore biti vsakdo, ako naznani vdeležbo pripravljalnemu odboru do 31. marca 1907 in plača 20 kron udeležnine. Zato pa dobi brezplačno vsa poročila o predavanjih, ki so večinoma dobesedna.

Na dnevnem redu so sledeči predmeti: 1. Načela moderne reje prašičev. 2. Karakulska ovca. 3. Pod katerimi okolnostimi je priporočati rejo koz v modernem poljedelstvu? 4. Pogoji dobičkonosnega kmetijskega perotninarstva. 5. Naprave

za prevoz živih živali. 6. Obramba zoper uš murve. 7. Cena semena, dobljenega s križanjem domačih in kitajskih sviloprejk in vrednost takovih kokonov v primeru s kokoni drugih ras. 8. Vpliv čebelarških šol na povzdigo čebeloreje. 9. Paralela (primera) med nemškimi in ameriškimi maticami in njih rejo.

Koliko jajc zleže kokoš? Odgovor na to vprašanje je različen pri različnih kokoših. Vendar pa se lahko vzamejo te-le številke:

V 1. letu približno	15 do	20 jajc;
„ 2. „ „	100 „	120 „
„ 3. „ „	120 „	135 „
„ 4. „ „	100 „	115 „
„ 5. „ „	60 „	80 „
„ 6. „ „	50 „	60 „
„ 7. „ „	35 „	40 „
„ 8. „ „	15 „	20 „
„ 9. „ „	1 „	10 „

Skupno zleže torej pridna kokoš 496 do 600 jajc.

Sadno drevje sedaj lahko izčistimo, obrežemo in pobelimo z apnom, če se to ni zgodilo že decembra meseca. Apnu se pridene nekoliko gnojnice ter primeša približno 20% karbolineja. Odstrgano skorjo je treba sežgati, da se uniči zalaga mrčesov. Kdor misli spomladi saditi mlada drevesa, naj že sedaj izkoplje primerne jame.

Krvava uš prezimuje v zemlji spodaj okrog debel in na koreninah. Kadar dobilo mlada drevesca iz tujih vrtov, lahko prenesemo krvavo uš na domači vrt. Doposlana drevesa je treba, predno jih vsadimo, dobro preiskati spodaj ob deblu in koreninah, če zapazimo krvave uši, namočimo korenine za 3 do 5 ur v apneni vodi, kateri smo pridejali 3 do 4% železnega vitrijola.

Še enkrat „Smrt zajcem!“ Iz kmečkega peresa smo sprejeli: Zajca, tega razupitega škodljivca, bo treba bolj zatirati, sicer beseda posest ne bo nikdar imela prave veljave, če bo moral kmet prisiljen tega škodljivca na svojem posestvu in s svojimi sadeži rediti, da bodo drugi korist od njega imeli. Tudi umna sadjereja in vinoreja preveč glasno upijeta proti zajcem. Hočem nekoliko dokazati iz svoje skušnje, kako strasten škodljivec je zajel posestniku.

Imam ob nekem brdu in griču travnik, sadovnik, vinograd in gozd. Tukaj imam nasad mladega in starega sadnega drevja. Zapadel je visoki južni sneg. Prijel se je vejevja, katero je tu pa tam do tal pripognil; zajci so bili takoj zraven in so vse ogulili, ravno tako mlada drevesa, katera so se upognila; v zraven ležečem vinogradu, kjer je lep ameriškanski nasad, so pa vse trsje pogrizli, kar ga je iz snega molelo, tako da sem iz početka mislil, da je kdo trsje nalašč porezal. Pa tudi gozdu, v katerem je bil nasad mladih smrečic, niso prizanesli; skoraj neverjetno, bilo je mnogo mladih vršičev smrečic ogrizenih.

Prišla je pomlad s svojim zelenjem. Bati se ni bilo več snega. Sedaj sem odvezoval mlada drevesca, ktera sem kolikor mogoče skrbno pred zajci varoval; na svoje začudenje sem videl, da so tu pa tam, kjer je le mogel zajčji gobček zraven, bila ranjena.

Kaj pa pozneje? Pognojil sem travnik, kjer je sadovnjak, z žlindro in kajnitom, vsled česar je obilo lepe travniške detelje med travo zrastle. Na to deteljo so se hodili zajčki past, in so naredili cele pote po visoki travi; ko bi človek kaj takega naredil, bi bila gotovo tožba. Poleg tega so pa še nekatera mlada drevesca pri svoji obilni paši tako oskubili, kakor bi jim z nožem skorjo strgal. Na nekaj dalje spodaj ležeči njivi so pa fižol tako pogrizli, kakor bi ga požel, in tudi zelniku niso prizanesli.

Da je torej kmet Golavšek iz Griž na zapnem shodu v Celju jasno in odločno zahteval, da se v program stranke stavi kmečko vprašanje „Smrt zajcem“, ni on samo svojega prepričanja izrekel, ampak je kot napreden mož in zrel gospodar, ki razume in ve, česa treba pri naprednem gospodarstvu, posebej pri sadjereji in vinarstvu, s tem samo izrazil željo večine gospodarjev, ki ne vedo, kako dati izraza uspešni zahtevi po preosnovi postave, ki kakor v sužnost obsojene gospodarje drži, da morajo mnogo opustiti, kar bi sicer bilo lahko napravili, ko bi se tega škodljivca ne bali.

Primera: Bil je shod društva sadjerejcev. Sem pride učitelj, ki na široko in stvarno razpravlja o gojenju pritlikavega drevja. Med drugim omenja Bavarsko in Badensko, kjer se vidijo cele orale njiv pritlikavega drevja, kakor pri nas hmelj. Tukaj jim to drevje mnogo donša, ker na pritlikavem drevju najlahtnejše sadje raste. Tudi raznim škodljivcem (u. pr. gosenicam) se lažje ubrani, ker jih skoro povsod lahko z roko doseže in vsled tega je uspeh bolj zasiguran. Po tem vzgledu bi lahko tudi pri nas se začeli bolj umno s sadjerejo se ukvarjati. Dostavil pa ni g. učitelj, da bi moral vsakdo, ki bi začel pri nas kaj takega, najprej dotično njivo prav dobro z ograjo zavarovati, in potem šele bi imel upati na uspeh; sicer je ves trud in so stroški zastonj, ker „zajec bode vse skvaril!“

Tudi če bi hotel kdo res tako začeti delati in bi si take nasade hotel obvarovati, bi mu zopet ograje, če ne vsega, vsaj velik del dobička požrle.

Naš sklep bodi torej: Potreba je postave, ki proglasi zajca za škodljivca, ravno tako kakor so to miš, podgana; zajec je bolj škodljiv kot vrana in sokolič, je na škodo kmetijstva in sme ga vsak na kakšenkoli način zatirati! Tako bi se morala glasiti postava! Prijatelji zajčje divjačine naj pa zajce v za to pripravnih ograjah reče, da ne bo povsod škodil. Tistim soobčanom in kmetom, ki so zoper zatiranje zajca in se vlečejo za tistih par procentov, katere zakup lova nese, morajo, če količkaj razumejo o sadjereji, spoznati, kako lahko bi kmet na drugi strani pri dobičku, ko bi bil, ko bi zajec škode ne delal, mnogo več plačal. Oni, ki hočejo zajca videti na polju, so podobni onim nazadnjakom, ki mislijo, da so le takrat bili srečni časi, ko je kmet graščakom tlačanil in ko ni bilo treba davka v gotovini plačati.

Tista lovnina, ki jo imajo občine, se nam dozdeva podobna prejšnjim mitnicam, ko je država mislila, da mitnine toliko donšajo, da se sploh brez njih izhajati ne da.

Kmet iz Savinske doline.

Razne novosti.

Koliko je prebivalstva na Francoskem? Francosko trgovinsko ministrstvo je minolo nedeljo objavilo izid zadnjega ljudskega štetja na Francoskem z dne 4. marca 1906. Po tem šteje Francosko 39 milijonov 252.267 prebivalcev. Na glavno mesto Pariz odpade od tega 2 milijona 763.393 ljudi.

Grozovito hudodelstvo je izvršil v Vitkoveh na Moravskem poštni uradnik Tieweger. Bil je odpuščen zaradi zanikrnosti. Hotel je zato umoriti poštarja Ničmana, a ker se ga ni upal lotiti, je razbil njegovi ženi glavo s kladivom.

Nemška zagrizenost. V Znojnu na Moravskem je sklenil občinski odbor, da se ne bodo pustili na pokopališču češki napisi ter da se češkimi trgovcem in obrtnikom na trgu ne bo dajalo več prostora. Slovenske občine, tukaj bo trebalo reči: zob za zob!

Socijalna demokracija na Češkem ima 1617 političnih organizacij s stotisoč člani. V preteklem letu je imela 30.660 shodov, od teh je bilo 318 razpuščenih. Nad 3000 socijalnih demokratov je bilo od oblastnih preganjanj in obsojenj. Dohodkov je imela stranka 31 tisoč, izdatkov pa 17 tisoč kron.

Gospodarsko vseučilišče na Ogrskem. Ogrska vlada namerava ustanoviti gospodarsko vseučilišče s štirimi fakultetami (oddelki): za narodno gospodarstvo, živinozdravstvo, gozdarstvo in vinogradništvo.

Rodbinska žaloigra. Kmet Verga blizu Budimpešte na Ogrskem se je hotel izseliti v Ameriko. Obupna žena se je vrgla s svojima majhnima otrokoma pod vlak, ki je peljal moža. Vsi trije so bili na mestu mrtvi. Ko je Varga to kmalu izvedel, je v vlaku omedlel in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

General Kuropatkin — zopet v milosti pri carju. Znani ruski general, vojskovodja Kuropatkin je napisal spomine o rusko-japonski vojski. Knjiga je silno obsežna, a ruski vladi vsebina ni prijala, zato je knjigo prepovedala. Sedaj pa poročajo časopisi, da je car preklical to prepoved.

Cene mesu pred 100 leti. V nekem dunajskem listu je bil priobčen račun, kake da so bile cene mesu meseca avgusta 1806. Tedaj je funt govedina stal 12 kr., teletine 14 kr., ovčjega mesa 10 kr., svinjskega ml. mesa funt 16 kr., starega 14 kr., goveji jezik komad po 16 kr., goveja noga komad po 6 kr., srce goveje po 6 kr. funt itd.

Velika poplava na Tirolskem. Ker se je led na reki Inni nakopičil, je preplavila reka vas Ort ter odnesla skoro vsa poslopja. Nad 500 prebivalcev je brez strehe.

Smešnica. Dva prijatelja srečata žandarja, ki je gna nekoga uklenjenega v zapor. Tedaj reče prvi prijatelj drugemu: „Vidiš, to je tisti goljuf, slepar grdi, prav je, da ga zaprejo“.

Drugi vpraša: „Kaj pa je naredil?“

„E voš“, odgovori prvi, „dandanes so že res kunštni ljudje na svetu, ne znajo samo denarja delati, temveč še celo vse kaj drugega. Ta le goljuf je sneg sušil v peči, potem pa posušeni sneg za sol prodajal.“

„Aj pa so ljudje dandanes res premeteni“ se je čudil drugi.

Društvene vesti.

Domača plesna veselica v korist „Dijaški kuhinji“ v Celju se vrši prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. v „Skalni kleti“ pri Celju. Začetek ob 4. uri popoldne. Za mnogobrojen obisk se najtlačneje prosi.

Trgovski plesni venček, katerega čisti dobiček je namenjen za zaklad slovenske trgovske bolniške in podporne blagajne za Spodnji Štajer. Kakor smo že poročali, priredi slov. trg. društvo v Celju 2. svečana t. l. plesni venček, katerega čisti dobiček je namenjen za zaklad slov. trg. boln. in podp. blagajne, ki bode velikega pomena za štajerske Slovence. Da bode čim večji gmotni in moralen uspeh, obračamo se na vse štajerske rodoljube, da vsak po svojih močeh prispeva za narodno prireditev. Ker bode letošnji trg. plesni venček edin. večja veselica v Celju, sklenilo je slov. trgov. društvo, prirediti ne tako imenovani elitni ples, ampak venček, h kateremu bode pristop v navadni obleki. Upamo, da smo s tem mnogim nastregli ter pričakujemo mnogo udeležbe posebno z dežele. Vabila so se že razposlala; ker je pa mogoče da se pri takem velikanskem številu eden ali drugi prezre, prosimo vse one, kateri niso dobili vabil, naj se obrnejo na slovensko trgovsko društvo v Celju.

Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju ima svoj X. redni občni zbor dne 2. svečana t. l. ob 2. uri popoldne v pisarni dr. Ivana Dečka v Celju, Rotovške ulice 19, I. nadstropje. Na dnevnem redu je: 1. pozdrav predsednika, 2. poročilo društvenega vodstva: a) tajnikovo, b) blagajnikovo, c) računskih pregledov, 3. volitev odbora, 4. posvetovanje zaradi udeležbe pri skupščini o Veliki noči 1907 na Dunaju in določitev predlogov za to skupščino. — Če bi ob 2. uri ne bilo dosti članov za sklepčnost zbora, se vrši 2. uri pozneje zborovanje pri vsakem številu članov.

Iz Mozirja. „Savinski Sokol“ naznanja vsem svojim bratom, kakor tudi prijateljem, da ima svoj 26. občni zbor dne 23. svečana t. l. ob 1/23. uri popoldne v zgornjih prostorih hotela „Ilirija“ — pri g. Valetu. Dnevni red: Pozdrav bratov in gostov, poročilo br. staroste; poročilo tajnika; poročilo blagajnika; poročilo načelnika; volitev staroste, podstaroste in odbora; slučajnosti. — Mozirčani! Če vam je kaj na obstoju in razvoju vašega, nekdanjega slovečega Sokola, pridite, pristopite, podpirajte ga! Po vzgledu bratov Čehov vsi pod en prapor brez vseh osebnosti, ne oziraje se ne na desno, ne na levo. Vsak Savinčan bodi Sokol hraber! Na zdar!

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo ne zboruje v tekočem mesecu in tudi ne na Svečnico, temveč poziva tem potom svoje člane, da se udeležijo kolikor največ mogoče velikega učiteljskega sestanka v Gradcu dne 2. svečana t. l. Obenem naznanja vsem p. n. tovarišem in tovarišicam, da je zahtevalo pri „Verbandu“ kot sklicatelju tega shoda, da se 1. točka in zadnji števil. „Pedag. Z.“

objavljene spomenice tako izpremeni, da ne bo veljala samo za nemške šole, ker bi bili sicer Slovenci primorani zahtevati na istem shodu za svoje šole iste pravice, kar bi pa sestanku, ki hoče demonstrirati za zvišanje naših plač, odvzelo mnogo nameravanega učinka. Da bi pa mi samo radi ljube sloge mirno poslušali, kaj vse se zahteva v prid nemški soli in bi ne zahtevali istih pravic za svoje šole, bi se pač sami najhuje obsodili. Dobro bo, če se oglasijo tudi druga društva in posamezniki z isto zahtevo.

Strmšek.

Slovanska čitalnica v Mariboru opozarja še enkrat na ples, ki ga priredi v soboto dne 19. t. m. v mali dvorani Narodnega doma. Začetek ob 8. uri zvečer.

Bralno in pevsko društvo Maribor priredi bode dne 9. svečana tega leta v veliki dvorani Narodnega doma veliki ples. Natančen vspeh se objavi pravočasno. Slavno občinstvo, posebno plesalke in plesalce opozarjamo že sedaj na prireditel velikega plesa s prošnjo, da se istega v obilnem številu udeležijo.

Odbor.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju je imelo v šolskem letu 1905./6. dohodkov 6.232 K 19 vin., stroškov 5.877 K 79 v. Podpor se je razdelilo 5599 K. Prosilcev je bilo 114, med njimi 20 iz Štajerskega. Društvu je poslala posojilnica v Ptuj 2450 K; gotovo posnemanja vredna požrtvovalnost.

Domu na oltar. Sprejeli smo: Gosp. Radivoj Tušak, učitelj v Mozirju mi je v imenu vrle rodoljubke gospice Ane Blaž poslal za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 4 K 40 vin., kateri znesek je nabrala Stanka v veseli družbi gostilne pri Lipi v Mozirju. To vsoto pošljem pri priliki z drugimi doneski sl. vodstvu, za zdaj se pa srčno zahvaljujem in želim obilo posnemalk in posnemalcev rodoljubke Stanke. — Terezina Svetec, c. kr. notarja soproga v Litiji.

Učiteljsko društvo za laški okraj je preložilo zborovanje na nedeljo 17. februarja, ker se vrši dne 2. febr. sestanek štajerskega učiteljstva v Gradcu.

Brežice. Kakor vsako leto, priredi tudi letos „Brežski sokol“ svoj običajni Sokolski ples s koncertom dne 2. svečana t. l. Svira polnoštevila vojaška godba. Natančni spored sledi. Upamo, da bodo to druga društva ob Posavju upoštevala in svoje veselice po tem uredila.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kozjanski okraj ima v nedeljo dne 27. t. m. ob 4. uri popoldne v Kozjem v gostilni g. Gučka svoje letno zborovanje. Na dnevnem redu je poročilo tajnika, blagajnika in volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi vladno odbor.

Bralno društvo v Trbovljah priredi v soboto 19. prosinca 1907 v dvorani g. Forte na Vođah gledališko predstavo „Cigane“, šaloigro v treh dejanjih.

Svetinje. Tukajšno veteransko društvo ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 20. t. m. popoldan ob pol 3 v Svetinjski soli po običajnem vspehu.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu ima v soboto, dne 19. t. m., ob 8. uri zvečer v prostorih restavracije „Bierjaki“ IV. redni občni zbor.

Slovensko izobr. društvo „Domovina“ priredi 26. jan. 1907 v veliki dvorani Steinfeldske pivovarne (Steinfelderbierhalle Münzgrabenstrasse št. 10. plesni venček z vojaško godbo. Začetek ob 8. uri. K obilni udeležbi aljudno vabi

Odbor.

Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju, ima IV. redni občni zbor dne 19. prosinca 1907, ob pol 8 uri v restavraciji „Zum grünen Tor“, VII. Lerchenfeldergasse 14. Prijatelji društva dobrodošli!

Odgovor „Slovencu“ z dne 9. t. m.

Kakor se mi je povedalo, priobčil jo „Slovenec“ v tej številki nekaj stavkov iz moje razprave o solstvu na ustanovni shodu Narodne stranke ter je izrekel sumničenje, da sem pač z ozirom na bližnje volitve izjavil, da želimo, naj se v rnonauk pridno in temeljito poučuje in da bomo gg. katehetom še celo hvaležni, ako dobro izvršijo svojo dolžnost.

„Slovenec“ poročevalec pač druge po sebi sodi in misli, da se tudi drugi ravnamo po njegovem načelu „Namen posvečuje sredstva“. Za sebe pa lahko z mirno vestjo trdim, da mi resnicoljubja in odkritostnosti ne odrekajo niti moji najhujši nasprotniki; sem torej iz drugačnega lesa. — Sicer pa vabim dotičnega gospoda, da pride v moje šole in pokažem mu jaslice, ki so jih za minoli Božič naredili moji učenci z mojo pomočjo. Laško se tukaj tudi prepriča, da so se učenci naučili od mene več krščanskega mišlje ja, kakor od svojih katehetov. Hinaščino pa naj torej shrani za sebe.

V kakšni zvezi je moj govor s francoskimi razmerami, pa res ne vem. Naj-li oboroži narodna stranka križarsko vojsko zoper Francoze.

Član društva „Svobodna šola“ pa tudi nisem. Blagovožite zbrati z bodočo ugodno jšo kost za svoje obiranje.

Strmšek, nadučitelj.

Iskreno zahvalo

izrekajo lutomerske slovenske dame vsem darežljivim osebam iz Ljutomeri osobito pa zavednim kmetom oven-ke občine, ki so blagovolili toliko prispevati k obdarovanju ubogih otok Franc-Jozefove šole o priliki božičnice.

Listnica uredništva.

Prekop: Zakaj ne podpišete svojega imena? Mi moramo vedeti, kdo nam kaj sporoča, seveda je to naša stroga tajnost. — Gg. dopisniki: Pišite poljudno, ne rabite tujk!!!

Proda se hiša v neposredni bližini Celja, ob državni cesti, z gostilno in mesarijo. — K hiši spada več stavbenih prostorov. — Zanesljivim kupcem poda natančnejše podatke uredništvo.

Proda se v bližini **travnik** s stavbenimi prostori. — Natančnejše v uredništvu.

V manjšem južnoštajerskem mestu Slovinci nujno potrebujejo **narodnega krojača**, katerega bi izdatno podpirali ter skrbeli, da bi vsa slovenska okolica zahajala k njemu. Kje? i. t. d. pove uredništvo.

Išče se (15)
zmožen akviziter pive

Za Savinjsko dolino in Južno Štajersko sploh.

Plača in provizija po dogovoru. — Nastop najpozneje 1. februarja t. l. — Ponudbe je vpošiljati na upravištvu tega lista.

Trgovino in gostilno

jako lepo urejene s kuhinjo, sobami, klet, hlev, vrt da takoj pod ugodnimi pogoji v najem
HINKO DOBNIK v Zrečah pri Konjicah.

Dva težka konja

rujava, pet let stara, 16 1/2 pesti visoka, jako močna in pridna proda zaradi pomanjkanja hlapcev po ceni

HINKO DOBNIK v ZREČAH pri Konjicah.

Poskusite
in priporočite
== izdelke ==
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenodnik zastoj.

Važno

za žene in neveste, katerim naznanjam, da so ravno dole nove pošiljave volnenega blaga za nevestne in modernih štorov in kamarna za žene obleke kakor tudi najnovejše v svilenih robcih ter različnih vencev in šopkov. — Nadalje imam vedno veliko zalogo odel lastni izdelke, platno za rjuhe, cvilih, za zimnice grade za pernice in glavnice, preproge in garniture za postelje in mize.

Točna in strogo solidna postrežba
„Pri Ljubljančanu“
R. Stermecki & Celje
zalagatelj o. kr. držav. uradnikov
Manufakturna in modna trgovina
Na debelo in drobno.
V hiši slovenske posojilnice.

VINKO KUKOVEC

stavbeni podjetnik **CELJE** Ljubljanska cesta 6

(10) 3-2

se priporoča za vsa stavbena dela. Isti je absolvent c. kr. državne obrtne šole v Gradcu in je napravil državni izpit pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Preteklo leto je v splošno zadovoljnost dovršil šolski stavbi na Polzeli in v Laporju.

Razglas.

Podpisano načelstvo **drevesničarja** išče sposobnega za podružnico v Mokronogu. Letna plača za sedaj je 700 K. Prosnje z izkazi je vložiti do 15. februarja, službo pa bo nastopiti 1. marca 1907. — Več se izve pri g. Fr. Prijatelju v Tržiču ali pri tajništvu.

Načelstvo kmetijske podružnice v Mokronogu
dne 3. januarja 1907.

(9) 2-2

FR. ZUPANČIČ.

Vinorejsko društvo v Ormožu

priredi v četrtek, dne 31. januarja 1907
v dvorani gostilne g. ANTONA SKORČIČ-a

(13) 3-2

prvi vinski sejem

Ponujala se bodo vina lanskega, prav dobrega pridelka, kakor tudi vina starejših letnikov iz vseh vinorodnih krajev ormoško-ljutomerskih goric.

Začetek ob 11. uri predpoldne.

Železniške zveze z Ormožem: Iz Maribora odhod poštne vlaka ob 8 uri 15 min. predpoldne. — Iz Ljubljane odhod poštne vlaka ob 5. uri 9. min. zjutraj. — Prihod v Ormož ob 10. uri 24. min. predp. — **Odhod iz Ormoža:** ob 1. uri 23 min. pop. brzovlak na Pragersko-Maribor-Ljubljana. Ob 4. uri 37 min. pop. poštni vlak na Pragersko-Maribor-Ljubljana.

Ormož, v januarju 1907.

Za odbor „Vinorejskega društva“

načelnik: **Dr. J. Geršak**

Kleta rsko društvo v Ormožu

vpisana zadruga z omejeno zavezo

priporoča svojo veliko zalogo

pristnega ljutomerčana

iz najboljših vinogradov ormoško-ljutomerskih goric.

5-3 Pošilja se od 56 litrov naprej.

Cene nizke.

Vzorci zastonj in franko.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolekih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učiteljsvo, župnijske urade, okrajne zastope, učiteljske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetaške, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatere vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 8

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Čeniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinjša, kakor tudi mala in priprosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše. — Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelododov itd. Sploh izvršujem vse stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah. = Svoji k svojim!

(3) 3

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravlični vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno

napravo kopališč,

najsi bodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnjice, ravne ali okrogle.

Priporočam se za obilno naročbo

IVAN REBEK

stavbeni in umetniški ključničar

Celje, Poljske ulice 14.